

ÎNCHEIERE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ulmadă Eugenia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Rîbac Victor împotriva lui Ulmadă Anatolie și Ulmadă Eugenia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 noiembrie 2015 prin care a fost admis apelul declarat de către Rîbac Victor, casată hotărîrea Judecătoriei Bălți din 03 august 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă :

La 29 iulie 2014, Rîbac Victor, a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Ulmadă Anatolie și Ulmadă Eugenia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 23 septembrie 2010, a împrumutat soților Ulmadă Anatolie și Eugenia suma de 214 000 lei pe un termen de 5 luni cu o dobîndă de 5% lunar, fapt ce se confirmă prin recipisa din 23 septembrie 2010, semnată de către Ulmadă Eugenia în numele lui Ulmadă Anatolie, ca dovadă a primirii sumei de bani.

Indică că în termenul stabilit împrumutul nu a fost restituit, iar la solicitările sale privind restituirea împrumutului, pîrîții, invocînd starea materială dificilă, au solicitat amînarea achitării integrale a datoriei cu acordarea unui termen suplimentar pentru aceasta.

Astfel, a dat acordul și cu toate că achitarea finală a împrumutului urma să fie efectuată la 23 februarie 2011, a așteptat o perioadă suplimentară de 3 ani.

Menționează că începînd cu data de 16 aprilie 2010 și pînă la 09 februarie 2014, pîrîții, au restituit în rate, în total, suma de 61 000 lei, și la fiecare sumă achitată Ulmadă Eugenia semna într-un carnet personal, iar începînd cu data de 09 februarie 2014, au încetat să achite datoria, invocînd că vor achita cînd vor avea bani.

Remarcă că la data de 07 iunie 2014 și la data 23 iunie 2014, în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară a expediat în adresa pîrîților scrisori cu solicitarea achitării datoriei formate în termen de 30 de zile, însă deși, conform

avizului de recepție scrisorile au fost primite la data de 24 iunie 2015, careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 512 al. (1), 871 al. (1), 872 al. (1) Cod civil.

Solicită, încasarea datoriei în mărime de 152 500 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 4 575 lei.

În cadrul dezbaterilor judiciare reclamantul Rîbac Victor a solicitat repunerea în termen a acțiunii.

Prin hotărîrea Judecătorei Bălți din 03 august 2015, fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a acțiunii și respinsă acțiunea ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către Rîbac Victor, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul Eugeniei Ulmadă în beneficiul lui Rîbac Victor datoria în sumă de 152 500 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 8 006 lei. Totodată, au fost respinse cerințele înaintate față de Ulmadă Anatolie.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la prevederile art. 277 alin. (1) lit. a), b) Cod civil, în conformitate cu care, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul intentării unei acțiuni în modul stabilit, precum și în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria, a reținut că Ulmadă Eugenia a recunoscut că îi aparține semnătura după inscripția „8 013 апрель 2т, 5т” din carnetul de achitare a datoriei în rate, prin care se confirmă că la data de 08 aprilie 2013 a fost achitată suma de 2 000 lei, din suma totală de 58 000 lei achitată pînă la data respectivă, fapt prin care, Ulmadă Eugenia, a recunoscut, de fapt, datoria, circumstanțe care au și dus la întreruperea cursului prescripției extinctive.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că Rîbac Victor, înaintînd acțiunea în judecată la data de 29 iulie 2014, s-a încadrat în termenul general de prescripție de 3 ani, cu atît mai mult cu cît reclamantul a recunoscut că i s-a restituit în total suma de 61 500 lei, inclusiv sumele indicate pentru luna noiembrie 2013 și luna februarie 2014, cu toate că semnătura intimetei în acest sens lipsește, or faptul că Rîbac Victor a înaintat cererea cu privire la repunerea acțiunii în termen nu denotă că dînsul a încălcat termenul de prescripție și recunoaște acest fapt, întrucît cererea în acest sens a fost înaintată doar după ce Ulmadă Eugenia a invocat omiterea termenului de prescripție.

Totodată, invocînd prevederile art. 512, 514, 572 Cod civil, care reglementează dispozițiile generale cu privire la obligații, temeiurile nașterii obligațiilor și condițiile generale de executare a obligațiilor și art. 867 alin.(1) Cod civil, care statuează contractul de împrumut, instanța de apel a remarcat că prin prisma prevederilor art. 59 alin. (1) CPC, subiect al raportului material litigios este Ulmadă Eugenia care a întocmit și a semnat recipisa din numele lui Ulmadă Anatolie, din care considerente a constatat că pretențiile înaintate față de Ulmadă Anatolie urmează a fi respinse, cu atît mai mult cu cît a recunoscut existența datoriei și a achitat în rate o parte din împrumut însuși Ulmadă Eugenia, suma împrumutului fiind indicată de ea personal în recipisă, iar recipisa ne fiind contestată.

La data de 01 februarie 2016, Ulmadă Eugenia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a dat apreciere corespunzătoare probelor din dosar și a aplicat în mod eronat normele de drept material din care motiv decizia pronunțată este neîntemeiată și pasibilă casării.

Astfel, indică că în conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea trebuie să fie legală și întemeiată, iar dat fiind faptul că din conținutul recipisei din 23 septembrie 2010 rezultă expres că Rîbac Victor i-a transmis cu împrumut lui Ulmadă Anatolie suma de 214 000 lei pe un termen de 5 luni, adică pînă la 23 februarie 2011, cu o dobîndă de 5% lunar, concluziile primei instanțe privind tardivitatea acțiunii în sensul omiterii esențiale a termenului general de prescripție de 3 ani prevăzut de art. 267 Cod civil, sunt corecte și întemeiate.

Or, prima instanță corect a stabilit că recipisa este datată cu 23 septembrie 2010, iar din conținutul acesteia se deduce că termenul de scadență pentru restituirea împrumutului este 23 februarie 2011, adică peste 5 luni, respectiv, curgerea termenului de prescripție de 3 ani pentru reclamant în scopul restituirii împrumutului, a început la 23 februarie 2011, iar prin depunerea acțiunii în vederea restituirii împrumutului la 29 iulie 2014, Rîbac Victor a omis termenul de prescripție.

Apreciază drept eronate concluziile instanței de apel cu privire la faptul că dînsa prin achitarea unei sume de bani, a recunoscut datoria, iar acest fapt a dus întreruperea cursului prescripției, or, dînsa nu este parte a contractului de împrumut și nu poate recunoaște existența unei datorii a lui Ulmadă Anatolie față de Rîbac Victor.

Indică că concluziile instanței de apel contravin și prevederilor art. 514 Cod civil, care reglementează temeiurile nașterii obligațiilor, întrucît materialele cauzei nu conțin un contract de împrumut care să dovedească că dînsa ar avea careva obligații față de Rîbac Victor și nici semnătura efectuată după inscripția „8 013 апрель 2т, 5т” din carnetul de achitare a datoriei în rate nu confirmă existența cărorva obligații în acest sens.

Mai indică recurenta că potrivit recipisei din 23 septembrie 2010, parte a contractului de împrumut este, de fapt, Ulmadă Anatolie, care a luat cu împrumut de la Rîbac Victor suma de 214 000 lei, pe un termen de 5 luni, pentru procurarea unui tractor, recipisa a fost scrisă și semnată de către Ulmadă Eugenia, la insistența lui Rîbac Victor, după ce Ulmadă Anatolie a plecat peste hotare, fapt recunoscut de Rîbac Victor în ședința de judecată, iar în suma indicată în recipisă a fost trecută și datoria, fiicei lui Ulmadă Anatolie, față de Rîbac Victor.

Respectiv, Ulmadă Eugenia nu a încheiat contract de împrumut cu Rîbac Victor, or, în calitate de împrumutat în recipisă apare Ulmadă Anatolie, care nu a semnat contractul de împrumut cu Rîbac Victor, fapt din care rezultă nulitatea recipisei din 23 septembrie 2010.

În acest context indică recurenta că în baza art. 210 alin.(4) Cod civil, actul juridic poate fi semnat de o altă persoană doar dacă, din cauza unei deficiențe fizice, boli sau din alte cauze, persoana nu poate semna cu propria mîină actul juridic, atunci, în baza împuternicirii date de ea, actul juridic poate fi semnat de o altă persoană, iar semnătura terțului trebuie să fie certificată de notar sau de o altă persoană împuternicită prin lege, arătîndu-se cauza în a cărei virtute cel care a încheiat actul juridic nu a putut semna cu propria mîină.

Însă la caz, nu s-a constatat imposibilitatea lui Ulmadă Anatolie, de a semna recipisa respectivă, sau valabilitatea semnăturii dînzei efectuată, din numele lui Ulmadă Anatolie urma să fie certificată de notar, arătîndu-se cauza în a cărei virtute cel care a încheiat actul juridic nu a putut semna cu propria mîină.

Prin urmare, invocând prevederile pc.7 și hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legale de contratele de împrumut nr.8 din 24 decembrie 2010, insistă că pentru a dispune încasarea din contul dînsei în beneficiul lui Rîbac Victor a unei sume cu titlu de împrumut, instanța urma să administreze în calitate de probă un contract de împrumut, încheiat și semnat între Ulmadă Eugenia și Rîbac Victor.

Însă, instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat integral circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, iar drept rezultat se conturează încălcarea normelor de drept material și de drept procedural.

La data de 10 martie 2016, Rîbac Victor a depus referință asupra recursului declarat de Ulmadă Eugenia, invocând netemeinicia acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din materialele cauzei copia deciziei instanței de apel din 19 noiembrie 2015, a fost recepționată de recurenta Ulmadă Eugenia la data de 16 decembrie 2015, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. CN 07 din 15 decembrie 2015 (f.d. 117).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 01 februarie 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ulmadă Eugenia este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ulmadă Eugenia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ulmadă Eugenia asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ulmadă Eugenia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ulmadă Eugenia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas